

Bruxelles, 23. lipnja 2022.
(OR. en)

Međuinstitucijski predmet:
2022/0195(COD)

10607/22
ADD 2

ENV 656
CODEC 1007
IA 104
CLIMA 317

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	23. lipnja 2022.
Za:	Glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	SWD(2022) 168 final
Predmet:	RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA [...] priložen dokumentu Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o obnovi prirode

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2022) 168 final.

Priloženo: SWD(2022) 168 final

Bruxelles, 22.6.2022.
SWD(2022) 168 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

[...]

priložen dokumentu

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća
o obnovi prirode

{COM(2022) 304 final} - {SEC(2022) 256 final} - {SWD(2022) 167 final}

Sažetak (najviše dvije stranice)
Procjena učinka akta o obnovi prirode
A. Potreba za djelovanjem
O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?
Opći su problem daljnji gubitak bioraznolikosti i propadanje ekosustava zabrinjavajućom brzinom. Kako je navedeno u europskom zelenom planu, to je jedna od najvećih prijetnji za EU u sljedećim desetljećima jer naše društvo i gospodarstvo uvelike ovise o prednostima koje pružaju zdravi ekosustavi. Geopolitička kretanja u Europi naglasila su potrebu za očuvanjem sigurnosti i otpornosti prehrambenih sustava, a klimatske promjene i gubitak biološke raznolikosti predstavljaju znatnu dugoročnu prijetnju produktivnosti u poljoprivredi. Obnovom prirode osigurava se dugoročna održivost i otpornost EU-a u nizu gospodarskih sektora. Međutim, obnova ekosustava diljem EU-a dosad je bila izrazito nedostatna za rješavanje tih izazova, a ekosustavi se i dalje narušavaju. Premda određene politike pridonose obnovi ekosustava, postoje brojni nedostaci: izostanak posebnih ciljeva u postojećem zakonodavstvu kao što je Direktiva o staništima, činjenica da nekoliko ekosustava (kao što su šume i agroekosustavi) nije u cijelosti obuhvaćeno zakonodavstvom i nedjelotvornost prethodno postavljenih dobrovoljnih ciljeva. Općenito gledajući, pokušaji do danas nisu doveli do dostatne obnove niti je u to uloženi trud potreban da bi se to ostvarilo.
Što bi trebalo postići?
Posebni cilj odnosi se na obnovu narušenih ekosustava u EU-u (npr. močvarna područja, šume, morski ekosustavi, agroekosustavi, rijeke i jezera te aluvijalna staništa), a posebno na one s najvećim potencijalom za hvatanje i skladištenje ugljika te sprečavanje i smanjenje utjecaja prirodnih katastrofa. Zahvaljujući tomu bioraznolikost EU-a trebala bi se do 2030. usmjeriti prema oporavku, a mjere obnove trebale bi se do 2050. uvesti za sve ekosustave u EU-u kojima je potrebna obnova. Za postizanje cilja bit će odgovorni EU i države članice. Operativni su ciljevi sljedeći: (a) utvrditi pravno obvezujuće ciljeve u pogledu obnove ekosustava i zadržavanja njihova dobrog stanja, u kombinaciji s postojećim pravnim instrumentima i (b) utvrditi djelotvoran okvir za provedbu na temelju kojeg države članice izrađuju nacionalne planove obnove u kojima navode načine postizanja ciljeva, opisuju procjene stanja te razrađuju planiranje obnove, izvješćivanje o njoj i njezino financiranje. Komisija će preispitati planove i periodično ocjenjivati napredak.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?
Postoji dodana vrijednost na razini EU-a zbog prekogranične prirode propadanja ekosustava. Na temelju postojećeg zakonodavstva EU-a potrebno je koordinirano i usklađeno djelovanje da bi se postigle znatne razine obnove i da bi EU dobio nužan kredibilitet kao predvodnik na globalnoj razini.
B. Rješenja
Koje su opcije za ostvarenje ciljeva? Postoji li najpoželjnija opcija? Ako ne, zašto?
1. opcija: osnovni scenarij podrazumijeva provedbu Strategije za bioraznolikost do 2030. te odgovarajućih politika EU-a i nacionalnih politika, bez uvođenja pravno obvezujućih ciljeva obnove. 2. opcija: sveobuhvatni pravno obvezujući cilj za obnovu ekosustava u EU-u do 2050. 3. opcija: niz pravno obvezujućih ciljeva usmjerenih na pojedini ekosustav i obveza obnove širokog raspona ekosustava do 2030., 2040. i 2050. (npr. močvarna područja, šume, morski ekosustavi, agroekosustavi, rijeke i jezera te aluvijalna staništa). Dodatni ciljevi za ekosustave za koje još ne postoji dovoljno informacija mogu se uvesti u kasnijim fazama na temelju metodologije na razini EU-a. 4. opcija kombinacija je 2. i 3. opcije: sveobuhvatni cilj da se potakne opći napredak popraćen pravno obvezujućim ciljevima usmjerenima na pojedini ekosustav. To je najpoželjnija opcija.
Koja su stajališta različitih dionika? Tko podržava koju opciju?
Dionici podržavaju stajalište da treba učiniti mnogo više u pogledu obnove i u pravnom smislu. To potkrepljuju različita mišljenja u korist sveobuhvatnog cilja i ciljeva usmjerenih na pojedine ekosustave. Neki dionici,

uključujući one koji svakodnevno rade s prirodnim resursima/staništima (posebno šumari i neki korisnici zemljišta), dovode u pitanje dodanu vrijednost dodatnog zakonodavstva.
C. Učinci najpoželjnije opcije
Koje su prednosti najpoželjnije opcije (ako postoji, inače prednosti glavnih opcija)?
Najpoželjnija 4. opcija donijet će niz koristi. Prvo, tako će doći do znatnog poboljšanja stanja bioraznolikosti i zdravlja ekosustava u cijelom EU-u. Postupni pristup brzo dovodi do pozitivnih rezultata, a široka pokrivenost osigurana je i dugoročno. Poboljšanje zdravlja ekosustava dovest će i do znatnog povećanja njihova kapaciteta za donošenje niza koristi, kao što su ublažavanje klimatskih promjena, sprečavanje i smanjenje učinaka katastrofa, bolja kvaliteta vode, čišći zrak, zdravija tla i opća dobrobit. Procjena pokazuje da koristi uvelike premašuju troškove . Koristi od obnove velikog broja raznih tresetišta, močvarnih područja, šuma, vriština i makija, travnjaka, rijeka, jezera, aluvijalnih staništa i obalnih močvarnih područja EU-a procjenjuju se na oko 1 860 milijardi EUR (dok se troškovi procjenjuju na oko 154 milijarde EUR). Procjenjuje se da će znatne koristi nastati i za druge vrste ekosustava, kao što su morski i urbani ekosustavi i tla, te za obnovu oprašivača.
Koji su troškovi najpoželjnije opcije (ako postoji, inače troškovi glavnih opcija)?
Glavni troškovi proizaći će iz obnove i održavanja ekosustava. Neki troškovi mogu se odnositi na gubitak prihoda, na primjer za poljoprivrednike, vlasnike šuma ili ribare dok prelaze na održivije prakse; ti bi se troškovi mogli djelomično ili u cijelosti pokriti sredstvima EU-a i drugim izvorima financiranja. Najpoželjnija opcija podrazumijeva i administrativne troškove za izradu zajedničkih sustava praćenja, razvoj i provedbu nacionalnih planova obnove i praćenje napretka. Troškovi bi nastali na razini država članica i EU-a.
Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?
Najpoželjnija opcija dovest će posebno do dugoročnih pozitivnih učinaka na poduzeća koja izravno ovise o zdravim ekosustavima (manje poplava i suša, bolja kvaliteta i veća količina vode, sudjelovanje MSP-ova u aktivnostima obnove), ali i na sektor turizma. Očekuje se da će poljoprivrednici, šumari i ribari snositi određene troškove povezane s promjenom načina gospodarenja zemljištem, smanjenim ribolovom ili prilagodbom novim praksama.
Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?
Nastat će troškovi za aktivan rad na obnovi, kao i za kupnju zemljišta, isplatu nadoknade vlasnicima zemljišta, korisnicima zemljišta ili ribarima za dodatne troškove i izgubljene prihode te administrativni troškovi za države članice pri izradi i provedbi nacionalnih planova obnove. Za potporu državama članicama može se iskoristiti znatan dio iznosa od 10 % VFO-a predviđenog za bioraznolikost do 2026.
Hoće li biti drugih bitnih učinaka?
EU bi pružio primjer drugima u međunarodnim pregovorima o bioraznolikosti, primjerice u okviru Konvencije o biološkoj raznolikosti. Pojednostavnjenja će proizaći iz razvoja zajedničkih metodologija za praćenje i potencijalne ponovne uporabe podataka u drugim kontekstima praćenja ekosustava EU-a. Akt o obnovi prirode znatno će pridonijeti i ostvarenju europskog zelenog plana, uključujući ciljeve Europskog zakona o klimi, klimatske ciljeve za 2030. i strategiju EU-a za prilagodbu.
Poštuje li se načelo proporcionalnosti?
Akt sa sveobuhvatnim ciljem obnove u kombinaciji s nizom posebnih ciljeva za širok raspon ekosustava razmjeran je razini i opsegu ciljeva koje treba ostvariti.
D. Daljnje mjere
Kad će se predložene mjere preispitati?

Procjenjuje se da bi pravni akt stupio na snagu 2023. i da bi se preispitao do 2035. Izmjenama bi se mogli uvesti dodatni ciljevi kad god postane dostupno dovoljno podataka i znanja. Na temelju podataka i informacija koje države članice redovito stavljaju na raspolaganje Komisija će ocijeniti napredak prema ostvarenju ciljeva.